

хід і правильно застосувати зазначені положення для захисту національних інтересів.

Висновки і пропозиції. В Україні здійснюється процес адаптації вітчизняного законодавства у сфері інтелектуальної власності до права ЄС і положень Угоди про асоціацію.

З метою охорони окремих ОПВ, захисту національних інтересів при здійсненні

міжнародного співробітництва в усіх ІВ підтримуємо висловлену в науковій літературі пропозицію розробити типові договори з охорони інтелектуальної власності при міжнародному науково-технічному співробітництві, а також рекомендації науковцям і авторам ОПВ стосовно порядку дій у процесі участі в цьому співробітництві та механізму забезпечення своїх прав на результати інтелектуальної діяльності.

УДК 34.096:303.8

Коляденко С.С.*, Божок Ю.О., Сиплива Н.О.

*Український інститут експертизи сортів рослин,
вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041*

**e-mail: skolyadenko@ukr.net*

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОКУМЕНТУ ПРО ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕДСТАВНИКА, ЩО НАДАЄТЬСЯ ДЛЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Відповідно до пункту 3 статті 25 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (далі – Закон) експертиза заявки складається з формальної експертизи (експертизи за формальними ознаками) та кваліфікаційної (технічної) експертизи.

Відповідно до пункту 3 статті 15 Закону від імені авторів сортів, заявників, володільців патентів та власників майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту у відносинах, врегульованих цим Законом, можуть виступати їх представники.

Відповідно до статті 26 Закону формальна експертиза проводиться з метою визначення відповідності формальних ознак заявки вимогам, що встановлені цим Законом на основі Правил складання та подання заявки на сорт рослин (далі – Правил), затверджених наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 28 лютого 2018 № 110, який зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 05.07.2018 р. за № 781/32233.

Серед переліку документів, які подаються згідно розділу V Правил, є документ про повноваження представника заявника, який

надається у разі якщо заявку подано через представника заявника. Представництво виникає на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи та з інших підстав, встановлених актами цивільного законодавства.

Відповідно до вимог довіреність має бути нотаріально засвідченою в установленому законодавством порядку. Довіреності, видані за кордоном, визнаються в разі їх легалізації або засвідчення апостилем відповідно до Інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном, затвердженої наказом Міністерства закордонних справ України від 04 лютого 2002 року № 113, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 червня 2002 року за № 535/6823.

Консульська легалізація офіційних документів – це процедура підтвердження дійсності оригіналів офіційних документів або засвідчення справжності підписів посадових осіб, уповноважених засвідчувати підписи на документах, а також дійсності відбитків штампів, печаток, якими скріплено документ. При цьому консул не несе відповідальності за зміст документа.

Легалізація в установленому порядку документа надає йому право на існування в міжнародному обігу.

Верховна Рада законом від 10.01.2002 р. № 2933-III постановила приєднатися від імені України до Конвенції 1961 року, яка скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів. Для України положення цієї Конвенції почали діяти з 22.12.2003 р. Апостиль є спрощеною та більш універсальною процедурою порівняно із легалізацією. Приєднавшись до Конвенції, Україна тим самим звільнила себе від необхідності консульської легалізації документів для держав-учасниць Конвенції. Єдиною формальною вимогою для пред'явлення офіційних документів в цих країнах є засвідчення їх апостилем компетентного органу договірної держави.

Апостиль проставляється на українських документах, які мають використовуватися на території країн, що підписали Конвенцію, котра скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (Гаазьку конвенцію).

Ця Конвенція поширюється на офіційні документи, які були складені на території однієї з Договірних держав і мають бути представлені на території іншої Договірної держави.

Для цілей цієї Конвенції офіційними документами вважаються:

а) документи, які виходять від органу або посадової особи, що діють у сфері судової юрисдикції держави, включаючи документи, які виходять від органів прокуратури, секретаря суду або судового виконавця;

б) адміністративні документи;

с) нотаріальні акти;

д) офіційні свідоцтва, виконані на документах, підписаних особа-

ми у їх приватній якості, такі як офіційні свідоцтва про реєстрацію документа або факту, який існував на певну дату, та офіційні і нотаріальні засвідчення підписів.

Однак ця Конвенція не поширюється:

а) на документи, складені дипломатичними або консульськими агентами;

б) на адміністративні документи, що мають пряме відношення до комерційних або митних операцій.

Єдиною формальною процедурою, яка може вимагатися для посвідчення автентичності підпису, якості, в якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичності відбитку печатки або штампу, якими скріплений документ, є проставлення апостилю компетентним органом держави, в якій документ був складений.

Апостіль (з фр. *apostille*) спеціальний штамп апостиляції, що засвідчує дійсність підписів, статусу осіб, печаток; підтвердження підписів і печаток на офіційних документах апостилем, робить ці документи чинними в усіх країнах-учасницях Гаазької конвенції.

Апостиль проставляється на самому документі або на окремому аркуші, що скріпляється з документом; він повинен відповідати відповідному зразку і мати форму квадрата, довжина сторін якого щонайменше 9 см. Однак апостиль може бути складений офіційною мовою органу, що його видає. Типові пункти в апостилі можуть бути викладені також другою мовою. Заголовок «*Apostille*» (*Convention de la Haye du 5 octobre 1961*) повинен бути викладений французькою мовою.

Апостиль проставляється на вимогу особи, яка підписала документ, або будь-якого пред'явника документа. Заповнений належним чином апостиль засвідчує справжність підпису, якість, в якій виступала особа, що підписала документ та, у відповідному випадку, автентичність відбитку печатки або штампу, якими скріплений документ. Підпис, відбиток печатки або штампа на апостилі не потребують ніякого засвідчення.

Будь-яка держава під час підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що діє цієї Конвенції поширюється на всі території, за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність, або на одну чи декілька з них. Така заява набирає сили з дати набуття чинності Конвенцією для відповідної держави.

Якщо готуються документи для пред'явлення в країні, яка підписала Гаазьку Конвенцію, але між Україною та деякими іншими країнами підписано угоду про відміну або спрощення процедури легалізації документів, апостиль не потрібний. До таких країн належить більшість країн – колишніх республік СРСР, а також деякі інші країни, а саме: Азербайджан, Білорусь, Болгарія, Вірменія, Грузія, Естонія, Казахстан, Киргизька Республіка, Латвія, Литва, Македонія, Монголія, Польща, Республіка Молдова, Росія, Румунія, Сербія, Таджикистан, Угорщина, Узбекистан, Чехія.